

Pro Puruvesi ry

TUKI-/KUMPPANUUSESITYS

Savonlinna

24.11.2022

Savonlinnan kaupunki

Elinkeinojaosto

ESITYS PRO PURUVESI ry:n TOIMINNAN TUKEMISESTA

1.Lähtökohtia

Pro Puruvesi ry perustettiin 15.7.2010. Pro Puruvesi toimii koko Puruveden alueella. Keskeisiä periaatteita ovat poliittinen sitoutumattomuus ja muista järjestöistä riippumattomuus sekä verkostoituminen paikalliselta valtakunnalliselle tasalle asti.

Puruveden vesienhoitotyö on pitkäjänteistä. Suunnitelmat ja katse pitää olla vähintään 5-10 vuotta eteenpäin. Vuosittainen työ rakennetaan toteuttamaan pitkän ajanjakson tavoitteita. Puruveden vesienhoidossa tarvitaan lukuisia osapuolia ja niiden välistä kiinteää ja hyvää yhteistyötä. Pro Puruvedellä on annettavana yhteiseen käyttöön mm. vahva paikallistuntemus ja verkostot sekä kokemus vesienhoitoon liittyvästä tiedottamisesta, ympäristökasvatuksesta ja Puruveden tilan seurannasta.

Puruveden vesienhoidon runko on useita vuosia rakentunut FRESHABIT LIFE IP-hankkeeseen. Hanke alkoi 1.1.2016 ja päättyi 30.9.2022. Pro Puruvesi vastasi hankkeessa Puruveden osalta mm. tiedottamisesta yhteistoiminnassa Puruveden hanketoimijoiden kanssa, ympäristökasvatuksesta ja kolmesta erillisosiosta. Ne olivat ”Muutokset Puruveden viidellä FRESHABIT-kohdealueella 1950-luvulta alkaen”, mobiilisovellus ”Kohti puhtaampaa Puruvettä” tehdyistä vesienhoitotoimista myös englanninkielisenä ja selvitys ”Puruveden taloudellinen arvo”. Hyvin tärkeäksi osoittautui muille toimijoille annettavissa ollut paikallistuntemus ja verkostot. Pro Puruvesi sai kunniakirjan toiminnastaan Suomen vesistöjen hyväksi hankkeen loppuseminaarissa Säätöalossa Helsingissä.

Puruveden vesiensuojelun kansainvälisestäkin kiinnostuksesta on yhtenä osoituksena vuonna 2018 käynnistynyt OPERANDUM – hanke. Sitä johtaa Bolognan yliopisto Italiasta. Mukana on 11 EU-maata ja Kiina, Hongkong sekä Australia. Suomessa johtovastuu on Luonnonvarakeskuksella ja Ilmatieteen laitoksella. Puruvesi on Suomen ainut kohdealue.

OPERANDUM-hankkeessa keskitytään hyvin ajankohtaiseen aiheeseen, elikkä metsätalouden luonnonmukaisiin vesiensuojeluratkaisuihin ottaen huomioon ilmaston lämpiämisen vaikutukset. Tuloksia ja esittelymateriaalia Puruvedeltä käytetään koko kansainvälisessä hankkeessa. Savonlinna on hyvin näkyvässä monessa kartassa ja yhteydessä. Pro Puruvesi osallistuu OPERADUM-hankkeeseen vapaaehtoistoimijana. Paikallisille tahoille ei aiheudu omarahoituskustannuksia. Hanke päättyy vuoden 2022 lopussa.

HIILIPOLKU-hanke alkoi 1.5.2022. HIILIPOLKU hankkeen päätavoitteena on luoda eri toimijoiden kumppanuuteen perustuvia yhteistoiminnan käytäntöjä, jotka innostavat metsänomistajia ja muita paikallisia metsätalouden toimijoita metsien hiilensidontaan. Hankkeessa kehitettävät hiilensidonnan käytännöt palvelevat myös vesiensuojelua ja monimuotoisuutta, perustuvat tutkittuun tietoon sekä koetaan sosiaalisesti oikeudenmukaiseksi ja palkitsevaksi.

Hankkeen kohdealueena on Puruvesi. Kansallista vaikuttavuutta syntyy, kun toimintatapa otetaan valtakunnalliseen käyttöön. Konseptia voidaan hyödyntää myös erilaisissa kannustinjärjestelmissä. Hanketta johtaa Luonnonvarakeskus. Pro Puruvesi on hankkeessa mukana vapaaehtoistoimijana. Paikallisille ei aiheudu omarahoitusvelvoitteita. Hanke päättyy 30.11.2024.

Puruveden vesienhoidon uudessa yleissuunnitelmassa on erinomaisesti asetettu keskeiset tavoitteet ja toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi tuleville vuosille. Kiireellisimpiä ratkaistavia asioita ovat Puruveden vesienhoidon koordinointi, hankehaut, hankehallinnointi, tutkimus- ja kehittämistoiminta sekä eri toimijoiden roolit. Etelä-Savon ELY-keskuksen johdolla haetaan ulkopuolista tahoja selvittämään annetuista lähtökohdista Puruveden alueelle sopivia organisointiratkaisuja. Pro Puruvesi on ollut aktiivisesti valmisteluissa mukana.

EU:n ennallistamisasetuksessa vesistöt ovat painopistealueena, vaikkakin keskustelu on painottunut metsiin. Mikäli ennallistamisasetus toteutuu läheskään nykymuotoisena, vesienhoitoon tarvitaan resursseja huomattavasti lisää. Puruvesi mahdollisesti yhdessä Karjalan Pyhäjärven ja Punkaharjun läheisen Pihlajaveden kanssa voisi tulla valtakunnalliseksi puhtaiden ja kirkasvetisten isojen järvien erityiskohteeksi. Se edellyttää valmiuksia isojenkin hankkeiden toteuttamiseen. Hyvää taustatyötä on jo tehty. Pro Puruvesi on ollut siinä aktiivinen.

Pro Puruvesi ottaa lisävastuuta valuma-alueidista vuonna 2023. Osa ns. joululahjarahasta käytetään Hälvänjoen valuma-alueella Punkaharjulla. Pro Puruvesi vastaa toiminnasta omarahoitusosuuksineen. Pro Puruveden vastuut tullevat lisääntymään tulevina vuosina myös valuma-alueilla tehtävistä vesienhoitotöistä.

Pro Puruvedellä ei ole edelleenkään yhtään palkattua henkilöä ja maksullisia tiloja on vain yksi varastohuone Kerimäki-talosta. Kulukorvauksiakin maksetaan vain hallituksen erikseen tekemien päätösten perusteella. Päivärahoja ei makseta. Täysin vapaaehtois pohjalta jatketaan vielä myös vuosi 2023, mutta muutos tulisi saada jo vuonna 2024 tehtävien edelleen lisääntyessä. Pro Puruveden budjetissa vuodelle 2023 menojen on arvioitu olevan noin 63 000 euroa.

Pro Puruvesi on vesienhoitoon keskittyvistä täysin vapaaehtoistoimijoista Suomen suurin sekä jäsenmäärältään (lähes 1600) että toiminta-alueen laajuudeltaan. Pro Puruvesi on saanut sekä paikallista, alueellista että valtakunnallista tunnustusta vapaaehtoistyöstään.

Pro Puruveden ajantasaisilta kotisivuilta www.propuruvesi.fi ja Facebook-sivuilta (facebook.com/propuruvesi) saa tietoa Pro Puruveden toiminnasta ja vesiensuojelutyöstä Puruvedellä.

2. Pro Puruveden kumppanuusohjelma

Pro Puruvesi aloitti kumppanuusohjelman vuonna 2014. Keskeisenä tavoitteena oli saada erilaisia toimijoita konkreettisesti mukaan Puruvesi-työhön ja tarjota heille näkyvyyttä osallistumisestaan Suomen yhden vesistöartereen puhtaan tulevaisuuden eteen tehtävään vapaaehtoistyöhön. Pro Puruvedelle se oli ja on keskeinen osa varainhankintaa.

Päyhteistyökumppaneilla tuen alaraja on ollut alusta alkaen 1500 €/vuosi ja muilla yhteistyökumppaneilla 500 €/vuosi. Kaikki vuoden 2022 yhteistyökumppanit näkyvät Pro Puruveden kotisivuilla www.propuruvesi.fi kumppaniosiossa, vuoden 2022 rollupissa ja mm. jäsentiedotteissa sekä toimintakertomuksissa. Rollup on näkyvästi esillä lukuisissa tapahtumissa, joihin Pro Puruvesi osallistuu.

3. Esitys kumppanuudesta Savonlinnan kaupungin kanssa

3.1. Savonlinnan kaupungin saama hyöty kumppanuudesta

Tuki Pro Puruvedelle parantaa vapaaehtoisvoimin työtä tekevän yhdistyksen mahdollisuuksia olla mukana pysäyttämässä Puruveden tilan heikkeneminen ja kääntämässä tilaa paremmaksi sekä tuomaan tunnettavuutta niin vesiensuojelussa kuin muutoinkin Puruveden seutukunnalle ja samalla Savonlinnalle. Savonlinnan kaupunki saa mm. seuraavia hyötyjä:

- elinvoimaisuuden edellytysten lisääntyminen maaseutuvaltaisella Puruveden seutukunnalla mm. matkailun ja siihen liittyvien toimintojen edellytysten parantuessa
- vakituisten ja vapaa-ajan asukkaiden viihtyvyyden lisääntyminen sekä sen tuomana halu lisäinvestointeihin ja ajankäyttöön Puruveden seutukunnalla
- Puruveden ja Puruveden seutukunnan sekä samalla koko Savonlinnan tunnettavuuden lisääntyminen
- Puruvedellä toteutettavien hankkeiden työllistävä vaikutus
- Puruveden arvokkaan kalaston elinympäristön tulevaisuuden varmentaminen
- kansalaishavainnointiin perustuva Puruveden tilannekuva
- vakituisten ja vapaa-ajan asukkaiden opastus vesienhoidossa
- vaikuttaminen Puruveden (ml. osia Pihlajavedestä?) saamiseen valtakunnalliseksi puhtas- ja kirkasvetisten järvien erityiskohteeksi ja valmiuden lisääminen ennallistamisasetuksen mahdollistamiin järvikunnostuksiin
- imagoarvo vesienhoitotyöhön osallistumisesta myös vapaaehtoistyötä tukemalla

Pro Puruveden kumppanina Savonlinnan kaupunki olisi näyttävästi esillä Pro Puruveden kotisivuilla ja rollupissa Pro Puruveden esittelyteltassa/omalla osastolla 7-10 tapahtumassa/vuosi.

Tapahtumissa Pro Puruvesi pitäisi jaossa Savonlinnan kaupungin haluamaa tiedotusmateriaalia.

Jäsentiedotteissa lähes 1600 jäsenelleen Pro Puruvesi toisi esille Savonlinnan tärkeänä kumppaninaan ja Savonlinna saisi positiivista mielikuvaa ollessaan mukana jäsenillemme tärkeässä Puruvesi-työssä.

Perustamisensa jälkeen Pro Puruvesi on ollut oman esittelytelttansa kera/omalla osastolla mukana noin 80:ssä tapahtumassa Puruveden seutukunnalla ja vuosittain 1-2:ssa valtakunnallisessa

tapahtumassa. Vuosittain Pro Puruvesi pitää useita esityksiä sekä paikallisille että valtakunnallisille yleisöille Puruveden vesienhoidosta. Pelkästään FRESHABIT-hankkeessa Pro Puruvesi teki noin 10 000 tuntia vapaaehtoistyötä.

3.2. Tuen käyttö vuonna 2023

Pro Puruveden toiminta on ympärivuotista ja monipuolista. Eri tahoilta saatavaa tukea ja tuloja Pro Puruvesi ei yleensä nimeä johonkin tiettyyn menokohteeseen. Palkattua henkilöstöä ei ole eikä palkkioita kenellekään makseta, joten sellaisiin hallinnollisiin menoihin tukea ei tarvita. Menokohteita, joihin Savonlinnan kaupungilta saatavaa tukea muualta saatavan tuen kanssa käytettäisiin ovat mm:

Hälvänjoen valuma-alueen vesienhoitotyöt

Pro Puruveden vastuulle tulee ns. joululahjarahalla tehtäviä vesienhoitotyitä Hälvänjoen valuma-alueella Punkaharjulla vuosina 2023-2024. Vuonna 2023 teetetään suunnitelma ja aloitetaan vesienhoitorakenteiden tekeminen sekä järjestetään tiedotustilaisuuksia alueen asukkaille ja sidosryhmille. Vuonna 2023 on alustavasti suunniteltu käytettäväksi 37 500 €. Siitä 7 500 € on omarahoitusosuutta, josta Pro Puruvesi vastaa. Osa voitaneen korvata vapaaehtoistyöllä.

Puruvesi-seminaari, koululaisten Puruvesi-päivät, osallistuminen paikallisiin ja valtakunnallisiin tapahtumiin sekä koulutukseen

FRESHABIT-hankkeen aikana em. menot ovat sisältyneet FRESHABIT-menoihin. Niistä EU-osuus on ollut 60 % ja Pro Puruveden omarahoitusosuus 40 %. FRESHABIT-hankkeen päätyttyä Pro Puruvesi maksaa kokonaisuudessaan em. menot. Yhteensä em. menoihin on budjetoitu vuodelle 2023 9 000 €.

Paikallisten toimijoiden tukeminen

Pro Puruvesi on tukenut eri tavoin vuosittain yleensä 2-3 paikallisten toimijoiden vesienhoitohanketta. Tuettavat hankkeet varmistuvat vasta asianomaisten tahojen hankeesitysten perusteella. Vuodelle 2023 Pro Puruvesi on budjetoitunut näihin menoihin 4 000 euroa. Se on samalla aktivoimassa paikallista toimeliaisuutta Puruveden vesiensuojelussa. Pro Puruvesi tuntee hyvin vesiensuojelutarpeet ja tilanteen Puruvedellä, joten Pro Puruvedellä on hyvät edellytykset harkita tapausittain paikallisten hankkeiden hyötyä ja tuen tarvetta sekä tapaa, jolla paikallisia tuetaan.

3.3. Esitys

Savonlinnan kaupunki tulee vuodeksi 2023 Pro Puruveden yhdeksi pääyhteistyökumppaniksi tukemalla Pro Puruveden toimintaa 3000 eurolla kuten vuonna 2022.

Kiitoksin vuodesta 2022 ja hyvää yhteistoiminnan vuotta 2023 toivottaen

Reijo Jantunen

Pro Puruvesi ry, puheenjohtaja

reijo.jantunen@gmail.com

0505937787